

УТВЪРДИЛ:

Дата: 12.05.2025г.

Проф. д-р Бойчо Ланджов, дм

РЕКТОР НА МУ - СОФИЯ

УЧЕБНА ПРОГРАМА

ЗА СПЕЦИАЛНОСТ

ВЪТРЕШНИ БОЛЕСТИ

2025г.

1. Въведение

1.1. Наименование на специалността: Вътрешни болести

1.2. Дефиниция на специалността: Специалността „Вътрешни болести“ обхваща профилактиката, разпознаването, консервативното, интернистично-интервенционалното и спешното-медицинско лечение, както и рехабилитацията на заболяванията на дихателните органи, на сърцето и кръвообращението, на храносмилателните органи, на бъбреците и отвеждащите пътища, на кръвта и кръвотворните органи и на лимфната система, на обмяната на веществата и на жлезите с вътрешна секреция, на вътрешните алергични и имунологични заболявания, на вътрешните заболявания на опорно-двигателния апарат, на отравянията, включително на заболяванията, типични за напредналата възраст, както и аспектите на психосоматичните болести и на домашното лечение.

1.3. Обхват на специалността „Вътрешни болести.“

Обучението по „Вътрешни болести“ е с продължителност 60 месеца или 5 години, като за периода е предвидена теоретична подготовка, включваща две части, с обща продължителност 3 месеца: Теоретична част I и Теоретична част II, които са задължителни за всички специализанти. В лекционния курс са включени теми от всички раздели на Вътрешните болести. Практическото обучение е с различна продължителност, според отделния модул, като общо е с продължителност 57 месеца. Модулът „Гастроентерология“ е с продължителност 8 месеца. По време на обучението специализиращият изучава заболяванията на храносмилателната система, които са едни от най-честите във вътрешната патология и с тях се среща всеки лекар в ежедневната си практика. По време на обучението специализиращият присъства на извършването на редица диагностични и терапевтични процедури, включително колоноскопия, езофагогастродуоденоскопия (EGD), присъстват на ендоскопска ретроградна холангиопанкреатография (ERCP), ендоскопски ултразвук (EUS) и чернодробна биопсия. През последното десетилетие се създадоха много нови и с по-големи възможности диагностични методи-лабораторни, образни, имунологични, ендоскопски и др. методи, които са заложили и в програмата за обучение по Вътрешни болести. След този модул специализантът полага задължителен колоквиум, чрез който се оценяват придобитите знания и умения.

Диагностицирането, лечението и профилактиката на заболяванията на отделителната система, като част от обучението по Вътрешни болести обхваща диагностицирането, лечението и профилактика на заболявания като: имунните първични и вторични (в хода на системни автоимунни заболявания) гломерулопатии, гломерулопатиите в хода на артериална хипертония и захарен диабет, инфекциозните възпаления на пикочните пътища, бъбречно-каменната болест, интерстициалните нефрити, генетичните бъбречни болести и редица други. Частта от модула „Нефрология“ включва и методите за лечение на бъбречна недостатъчност (терминален стадий на бъбречно заболяване) – диализните методи за извънбъбречно почистване на кръвта (хемодиализа и перитонеална диализа), информация за плазмаферезата и плазмообмена като възможни терапевтични методи при отделни нозологии от нефрологичната практика, както и бъбречната трансплантация – каква е оценката и подготовката на донор и реципиент, същността от тяхното проследяване, диагностициране на усложненията, свързани с трансплантацията, и основни принципи на тяхното лечение. По време на обучителния цикъл, специализантите по Вътрешни болести трябва да се запознаят и с методите за първична и вторична профилактика на бъбречните заболявания, както и техните усложнения с оглед редуциране риска от развитие на хронично бъбречно заболяване и остро бъбречно увреждане, които са доказан рисков фактор за прогресия на сърдечно-съдовите заболявания. Модулът „Нефрология“ е с продължителност 6 месеца и завършва с полагане на колоквиум.

Модулът по „Кардиология“ е с продължителност 8 месеца. Може би кардиологията е една от най-бързо развиващите се специалности от Вътрешните болести, като напредъка и се изразява във въвеждането на все по-нови диагностични образни методи, използването на нови биологични маркери при оценка на сърдечния статус на даден пациент, въвеждане в клиничната практика на нови молекули. Налице е напредък в изясняване същността на сърдечните заболявания, знания

относно хемодинамичната им основа, зависимостта между анатомия, функция и регулация в патологични условия. Значително разширяване на лечебните прийоми, особено инвазивните такива. Обучението по „Кардиология“ предвижда специализанта да придобие и усъвършенства своите знания по отношение на диагностиката, включително ранна такава при острите състояния, познаването и използването на съвременните диагностични методи в кардиологията, познаването на възможностите на лечебни методи, от обосновката и избора на прилагането им, от овладяване на животоспасяващите манипулации, вземането на правилни решения до решаването на социални проблеми, до способността да насочва компетентно първичната и вторичната профилактика. Модулът завършва с колоквиум за оценка на придобитите знания и умения.

„Пулмологията“ като част от Вътрешните болести, обхваща изучаването, диагностиката и лечението на заболяванията на белите дробове и дихателните пътища (bronхи, трахея). По време на обучителния цикъл по белодробни болести, в самото начало е застъпено изучаването на дихателната физиология, устройството на дихателната система, малка пропедевтична част и различните болестни единици включващо ролята на физикалния статус, епидемиологията на различните нозологии, клиника, диагностика и диференциална диагноза. Модулът „Пневмология и фтизиатрия“ е с продължителност 7 месеца. По време на обучението си специализиращия се запознава с диагностичните възможности в областта на белодробната патология, запознаване с ендоскопските методи на изследване, значението на бактериологичното, цитологично и хистологично изследване, възможностите за използването на ехографското изследване, имунологичните такива. След преживяната Ковид 19 пандемия през 2021 година, натрупаните значителни знания относно диагностиката, лечението и профилактиката на заболяването и усложненията от Ковид инфекцията, са застъпени в обучителния процес. Специализантът трябва да придобие знания по актуални проблеми, засягащи най-честите белодробни заболявания, като хроничен бронхит, белодробен емфизем, пневмонии, плеврални изливи, бронхиална астма, белодробен тромбоемболизъм. Достатъчно място е отделено и за изучаването на белодробната туберкулоза, саркоидозата и болестите на медиастина. Възможностите за съвременна диагностика, включително и PCR тестове и лечение на тези заболявания.

Макар и само 2 месеца, Клиничната алергология е важен модул от обучението по Вътрешни болести. Логично продължение след цикъла „Пневмология и фтизиатрия“, специализиращите продължават обучението си с модула „Клинична алергология“, по време на който трябва да придобият достатъчно знания относно диагностицирането и лечението на различни алергични заболявания, на първо място бронхиалната астма. Напредъка в тази област, запознаването с различни биологични продукти за лечение на различни алергични състояния, разширени имунологични тестове, справянето с различни остри животозастрашаващи състояния, значението на кожно-алергичните тестове, тяхното използване са само част от знанията, които трябва да овладеят специализиращите. Макар и кратък да е този обучителен цикъл, специализанта завършва с колоквиум, за оценка на придобитите теоретични и практически умения.

Модулът по „Ендокринология и болести на обмяната“ от обучението по Вътрешни болести е с продължителност 6 месеца, изучаваща структурата и функцията на жлезите с вътрешна секреция – хипоталамус, хипофиза, надбъбречни жлези, полови жлези, щитовидна жлеза, парашитовидни жлези, ендокринен панкреас, пинеална жлеза, АПУД система, ендокринните функции на мастната тъкан, гастроинтестиналният тракт и други хормонопродуциращи клетки, както и разпространението, етиологията, патогенезата, клиничната картина, профилактиката, диагнозата, лечението и рехабилитацията при ендокринни и метаболитни заболявания. Обучението по настоящата програма има за цел да подготви бъдещите специалисти по Вътрешни болести за нуждите на практическото здравеопазване. Подготовката е теоретична и практическа и обхваща всички подраздели на специалността. Успешно преминалите модула, трябва да притежават съвременни теоретични знания и практически умения, които да им позволяват да прилагат знанията по ендокринология в ежедневната им работа като специалисти по Вътрешни болести, да умеят да поставят правилна диагноза и развиват диференциално-диагностични алгоритми. Специалистът трябва да е в състояние да диагностицира и лекува заболяванията, свързани с отклонения в структурата и функцията на жлезите с вътрешна секреция и да притежава задълбочени познания в

областта на другите раздели на вътрешните болести, както и на други сродни специалности. По време на периода на обучение се осъществява контрол на работното място и чрез колоквиум, предвиден след преминаване на модула, се дава финална оценка за специализанта. Подготовката се осъществява чрез участие в теоретични курсове, колегиуми, визитации, клинични обсъждания, работа в диагностично-консултативни кабинети, изготвяне на презентации, представяне на клинични случаи, участие в научни и образователни форуми и прояви, както и чрез индивидуални контакти с преподавателите в обучаващата институция.

Модулът по „Ревматология“ е с продължителност 4 месеца. По време на обучението специализиращият придобива знания относно анатомията и физиология на ставите и мускулите, костна структура и функция, биомеханика на периферните стави и гръбначния стълб, структура и метаболизъм на съединителната тъкан. В края на обучението си, специализанта трябва да може да изследва болен с ревматологично заболяване, да провежда физикално изследване на опорно-двигателния апарат, изследване на периферни стави, изследване на гръбначния стълб и сакроилиачните стави, изследване на костите, изследване на меките тъкани /мускули, сухожилия, бурси и др. Да прави оценка на проведено изследване на кръвоносните съдове, лабораторна оценка на възпалението, оценка на резултати от имунологични изследвания, серологични и микробиологични методи на изследване. Трябва да овладее различните образни методи на изследване /конвенционална рентгенография и модификации; компютърна томография; артрография; миелография; мускулно-скелетна ехография; радионуклидна сцинтиграфия; позитронно-емисионна томография; ядрено-магнитен резонанс; функционален ядрено-магнитен резонанс; двойно-енергийна рентгенова абсорбциометрия и др. Обичайно присъства на синовиална, кожно-мускулна и костна биопсия. Само в полза на обучаващия е, ако присъства на артроскопия и изследване на кристали в синовиална течност и тъкани. Присъствието на специализиращия на обсъждания, клинични визитации и различни научни активности ще допринесе за повишаване на неговите знания относно лечебни схеми и нови терапевтични възможности в областта на ревматологията. Със задължителния колоквиум се затвърждават неговите познания в областта.

Обучителният модул по „Клинична хематология“ е с продължителност 6 месеца, като по време на обучението е предвидена една седмица и обучение по трансфузионна хематология. Като част от Вътрешните болести, обучението по клинична хематология е изключително важно, което ще бъде в основата при изграждане на диагнозата на което и да е заболяване от вътрешната медицина, създаване на възможности за коментари и търсене на правилни подходи по отношение на диференциално-диагностични възможности по различни нозологии, базирайки се на интерпретация на различни лабораторни изследвания. Разпознаването на различните типове анемии, различните типове тромбоцитопатии, изграждане на правилна диагноза при различни хематологични заболявания, са гаранция за придобити и затвърдени знания от областта на клиничната хематология. Използването на микроскопската техника при разпознаването и диагностицирането на голяма част от хематологичните болести, изработването на правилен алгоритъм на лечебни схеми е гаранция за успешно преминало обучение от цикъла „Клинична хематология“.

Специализацията по „Вътрешни болести“ изисква придобиване на знания и умения и от области като клинична патология, клинична лаборатория, клинична имунология, образна диагностика, спешни състояния във вътрешната медицина, онкология и палиативни грижи. Обучението по клинична лаборатория е с продължителност 2 месеца, в това число и една седмица обучение по клинична имунология. Специализантите придобиват знания по отношение на основни аналитични техники, молекулна спектроскопия – спектрофотометрия, нефелометрия, турбидиметрия, луцинометрия. Запознават се с различни имунохимични методи, електрохимични методи и др. Биват запознати с техники за анализ на нуклеинови киселини: амплификация, изследване на мутации, методи за броене на кръвни клетки и частици, устройство и принцип на работа на микроскопите, видове микроскопи. В края на обучителния цикъл специализиращите трябва да могат да участват като лабораторен лекар - консултант в избора на тестове и интерпретация на резултатите. Трябва да знае референтни стойности и референтни граници. да е наясно с лабораторната безопасност, работа с потенциално инфекциозни проби (HIV, хепатит и други), работа с отровни химикали и изотопи, механическа и електрическа безопасност. Бива запознат с лабораторна хематология и хемостаза, клинично и лабораторно изследване на урина и

други биологични течности. Изключително важен етап от обучението по Вътрешни болести е модулът „Спешни състояния“ във вътрешната медицина. Специализиращите се обучават в диагностициране на различни спешни състояния от различен аспект, животозастрашаващи ситуации изискващи бързо вземане на решения и действия, като всичко това и в контекста на екипната работа. Продължителността на обучението е 4 месеца. В изграждането на диференциално-диагностичния план, при различни коматозни състояния, воденето на диагностичния и терапевтичен лист при пациенти с остри отравяния, остри сърдечно-съдови инциденти, коми, остри хеморагии, колапс, остри отравяния и др. изисква много бърза ориентация в обстановката, избор на адекватен лабораторен или образен метод за диагностика, както и избор на бързо и правилно лечение. С едномесечния курс по образни методи, специализиращият изгражда своя профил на специалист по „Вътрешни болести“. Развитието на медицината в тази област е изключително бърза, което задължава специализантите по Вътрешни болести да не спират своето обучение и след придобиването на специалността.

2.1. Професионална квалификация на лицата, които имат право да се обучават по специалността: „**лекар**“

2.2. Продължителност на обучението: **5 (пет) години**

3. **Учебен план** (наименование на модулите/разделите и тяхната продължителност)

Раздел/Модул	Продължителност (месеци)
Теоретично обучение*	
1. Избрани глави от вътрешните болести – I част	1
2. Избрани глави от вътрешните болести – II част	2
Практическо обучение**	
1. Гастроентерология	8
2. Нефрология	6
3. Кардиология	8
4. Пневмология и фтизиатрия	7
5. Клинична алергология	2
6. Ендокринология и болести на обмяната	6
7. Ревматология	4
8. Клинична хематология (включително ¼ месец трансфузионна хематология)	6
9. Обща и клинична патология	1

10. Клинична лаборатория (включително ½ месец клинична имунология)	2
11. Образна диагностика	1
12. Спешна медицина (включително ½ месец клинична токсикология)	4
13. Онкология и палиативни грижи	2
Общо месеци:	60

* Теоретичното обучение включва 8 академични часа дневно

** Практическото обучение се провежда на пълно работно време

Избраните глави по Вътрешни болести част I и част II от теоретичното обучение са задължителни модули.

4. Минимален задължителен брой практически дейности (изследвания, манипулации и др.)

№	Изследвания, манипулации и др.	Брой
1	Снемане на подробна, задълбочена обща и по конкретните налични заболявания анамнеза	500
2	Физикално изследване на пациента и документирането на статуса му в съответната документация	500
3	Подкожна инжекция	50
4	Мускулна инжекция	50
5	Венепункция и венозни апликации на медикаменти	50
6	Вземане на материал за медико-биологични анализи	20
7	Обработка на ранева повърхност	10
8	Абдоминална парацентеза	10
9	Поставяне на назогастрална сонда	5
10	Качествено изследване на урината с тестленти (захар, кетотела, албумин и др.)	50
11	Изследване на уринен седимент под микроскоп	20

12	Вземане, съхраняване и транспортиране на урина за микробиологично изследване, интерпретация на резултатите	30
13	Провеждане и тълкуване на ЕКГ	50
14	Оценка на сърдечно-съдовия риск по скоров калкулатор	100
15	Дефибрилация/кардиоверсия	10
16	Измерване на артериално налягане	300
17	Усвояване на принципите и провеждане на кардиопулмоналната ресусцитация	20
18	Пулсоксиметрия	50
19	Взимане на артериална кръв и разчитане на кръвно-газов анализ	10
20	Оценка на функционално изследване на дишането	50
21	Работа с осигуряваща кислород апаратура	30
22	Провеждане на кожни проби със стандартни алергени и медикаменти	20
23	Участие в плеврална пункция и фибробронхоскопия	10
24	Провеждане на бронходилататорен тест и функционално изследване на дишането – методи, техника, интерпретация	10
25	Изследване на кръвна захар с индивидуален глюкомер. Интерпретиране на данни от продължително глюкозно мониториране с глюкозен сензор	50
26	Обучение на пациент със захарен диабет за инжектиране на инсулин	20
27	Изследване на неврологичен статус (10 г монофилament, термочувствителност, вибрационен усет) при пациент със захарен диабет	20
28	Изследване на очен статус при пациенти с тиреоид-асоциирана офталмопатия	10
29	Извършване на тестове за латентна тетания – Хвостек, Трусo	15
30	Антропометрични методи за оценка на затлъстяването	50
31	Корекция на инсулиновите дози	30
32	Работа с всички видове инсулинови писалки	50
33	Корекция на пероралната терапия на захарния диабет	50

34	Изследване на опорно-двигателен апарат – ставен статус	40
35	Изследване обем на движение в стави – ъглометрия	20
36	Микроскопско изследване на натривки от периферна кръв и костен мозък	20
37	Определяне на кръвни групи, принципи на заместителната терапия с кръвни продукти и алгоритъм на поведение при усложнения, свързани с трансфузия на биопродукти	20
38	Присъствие при извършване на аутопсии, с макроскопска диагностика и клинично-патоморфологична преценка на аутопсираните случаи	5
39	Присъствие в заседанията на Онкологичния комитет при обсъждане на онкологично болни пациенти с оглед клинични данни, извършена диагностика и последващо лечение	4
40	Анализ на резултати от хематологични анализатори. Разглеждане и интерпретация на резултата на пациенти с различни патологични състояния.	10
41	Решаване на практически задачи за управление на антикоагулантна и антиагрегантна терапия	5
42	Работа с апарати за спешни изследвания при леглото на болния	5
43	Практическа подготовка на пациентите за различните образни изследвания	20
44	Непряк сърдечен масаж, обдишване с АМБУ	5
45	Интубиране	5
46	Поставяне на сонда на Блекмор	5
47	Водене на реанимационен лист	10
48	Поставяне на уретрален катетър	10
49	Извършване на стомашна промивка	10
50	Инжектиране на антидот	5
51	Консултиране и назначаване на терапевтичен подход при пациент с гадене, повръщане, невъзможност за прием на храна, анус претер	5
52	Консултиране и назначаване на терапевтичен подход за контрол на болката	10

53	Консултиране и назначаване на терапевтичен подход за профилактика и лечение на усложнения от продължително залежаване	10
54	Провеждане на разговор с близки на онкологично-болни пациенти в различни стадии на заболяването	20

55	Участие в ултразвукова диагностика на заболяванията във вътрешната медицина	100
----	---	-----

5. Задължителни колоквиуми

Колоквиум № 1: Гастроентерология

Колоквиум № 2: Нефрология

Колоквиум № 3: Кардиология

Колоквиум № 4: Пневмология и фтизиатрия

Колоквиум № 5: Клинична алергология

Колоквиум № 6: Ендокринология и болести на обмяната

Колоквиум № 7: Ревматология

Колоквиум № 8: Клинична хематология и трансфузионна хематология

Колоквиум № 9: Обща и клинична патология

Колоквиум № 10: Клинична лаборатория и клинична имунология

Колоквиум № 11: Образна диагностика

Колоквиум № 12: Спешна медицина и клинична токсикология

Колоквиум № 13: Онкология и палиативни грижи

6. Знания, умения и компетентности, които специализантът следва да придобие

- Достатъчен обем знания за етиологията, патогенезата и патофизиологията на вътрешните болести
- Широки познания относно епидемиологията и бремето на социално-значимите заболявания, възможности и практически умения относно ранния скрининг и идентифициране на рисковите лица, както и способност за изготвяне на индивидуализирана превантивна програма за недопускане развитието на болестта
- Достатъчна компетентност и умения да диагностицира и започване на самостоятелно своевременно лечение за **спешни състояния** като, но не само: Остри алергични реакции, включително анафилаксия, надкамерна тахикардия, подагра и псевдоподагра, кардио-пулмонален арест, сепсис и други инфекции, налагащи спешно лечение (пиелонефрит, пневмония, гастроентерит, спонтанен бактериален перитонит), хипотония и шок (хиповолемичен, дистрибутивен при сепсис и анафилактичен, Адисонова криза), синкоп (ортостатичен, медикаментозен, при микция/дефекация, белодробна емболия, хипервентиляция, паническо разстройство, психогенен), остра бъбречна недостатъчност, сериозни нарушения на киселинно-алкалното състояние, диабетна кетоацидоза и хиперосмоларни хипергликемични състояния, хипогликемия, сърповидно клетъчна криза, белодробна емболия, хипоксемия или остър респираторен дистрес (сърдечна недостатъчност, астма, обострена ХОББ, пневмоторакс), най-чести интоксикации, хипотермия (студ, медикаменти, алкохол), оточен синдром (сърдечна

или бъбречна недостатъчност, хипоалбуминемия, венозна и лимфна недостатъчност, посттромбозен синдром, медикаменти, ангиоедем, идиопатичен или цикличен), фебрилитет (дихателни, мекотъканни и уроинфекции, гастроентерит, абсцес, неясен произход), значителна загуба на тегло (хипокалориен режим, медикаменти, повишен енергиен разход, тиреотоксикоза, малдигестия – резорбция, неоплазия), или повишаване на теглото (затлъстяване, хипотиреоидизъм, медикаменти), силна умора (синдром на хроничната умора, медикаменти, постинфекциозен синдром, анемия, сърдечна патология), полиурия (осмотична диуреза, медикаменти, безвкусен диабет, след остра бъбречна недостатъчност), сърбеж (уртикария, медикаменти, инфекция), болка: гръдна (възпаление, емболизъм, интеркостална невралгия, плеврална, сърдечна, ГЕРБ, фрактура на ребро), абдоминална (диспепсия, дразнимо дебело черво, гастроентерит, ентероколит, пептична язва, панкреатит, дивертикулит, порфирия, сърдечна или бъбречна патология, остра болка с ирадиация при спинална патология), в крайниците (тромбоза, тромбоза, артериална, неврологична), фибромиалгия, предположение за зависимости и интоксикации, патология на всеки вътрешен орган, както и обща ориентация при вероятен неврологичен процес и др.

- Когато не може сам да се справи с диагнозата и/или по-нататъшното лечение на спешните състояния, трябва да може своевременно да прецени ситуацията и изпрати без забавяне пациента при съответния специалист.

- Да има способност за изграждане на клинична хипотеза и достатъчна компетентност за оценката и рутинното лечение на **хроничните** интернистични заболявания. Необходими са задълбочени познания в областта на диагнозата и диференциалната диагноза, профилактиката, ранното разпознаване, терапията и рехабилитацията на тези заболявания във всички възрастови групи, включително разпознаването и оценката на психосоматичните и психосоциалните зависимости

- Да има практически умения и познания за методиката и провеждането на основните лабораторни изследвания в областта, както и оценката на резултатите; вземане на проби и обработка на проби от телесни течности; интерпретация на рентгенови снимки на вътрешни органи, съдове, както и на скелетна система при вътрешни заболявания; провеждане и оценка на функционални изследвания; методика и оценка на ендоскопски изследвания; пункционни техники; методика и оценка на ехографски изследвания на вътрешни органи; показания, методика и оценка на ангиологични изследвания;

- Специфични практически умения при инфузионна, трансфузионна и кръвозаместваща терапия; ентерално и парентерално хранене; интернистично онкологично лечение; индикации за оперативно лечение, лъчелечение, диализа и трансплантация.

- Освен чисто медицинските си компетентности и умения трябва да придобие и организационен и клиничен опит за съхранение и анализ на документация с болничните

резултати, лекарски доклади, съответни закони в социалната сфера (застрахователно дело, социално дело, договори с НЗОК, пенсионно осигуряване и др.) и съхранението на личните данни.

- Възможност за ползване на българските и международни медицински бази данни за получаване на необходимата най-актуална информация в областта на вътрешната медицина с достатъчно критична оценка на надеждността на източниците.
- Подготвеност с теория и умения при общо и специално следболнично лечение и рехабилитация, диетична и физикална терапия на вътрешните болести.
- Практически умения при домашното лечение в рамките на всички вътрешни болести наблюдение и извършване на преценка на състоянието на пациента без забавяне (клинична инерция) при новопоявили се симптоми с оглед максимално бързо пренасочване на лечението.
- Да е достигнат достатъчен обем теоретични познания относно фармакологията на често употребяваните лекарства и контрастни вещества.
- Най-ранното разпознаване, профилактика и лечение на болестите на пристрастяване.
- Да спазва изискванията на лекарската етика и нормите за лекарско поведение спрямо колегите си, пациентите, медиите и др.
- Да изгради умения за комуникация с болния и близките му, особено при тежко заболяване и неблагоприятна прогноза.
- Широкият теоретичен и практически профил на интерниста много често предполага ролята му на ядро на екипа, който се грижи за конкретния пациент, което изисква изградени вече теоретични познания и практически умения за позициониране и работа в екип и лидерски подход.

7. Конспект за държавен изпит за специалност Вътрешни болести

I. Болести на храносмилателния тракт, черния дроб и жлъчните пътища

1. Гастро-езофагеална рефлуксна болест /ГЕРБ/
2. Инфекция с *Helicobacter pylori*. Лечение
3. Язвена болест /пептична язва/
4. Малабсорбция
5. Улцерозен колит и болест на Crohn
6. Хронични вирусни хепатити
7. Стеатозна чернодробна болест
8. Алкохолни увреждания на черния дроб
9. Хемохроматоза, болест на Wilson
10. Първичен билиарен холангит. Първичен склерозиращ холангит. Автоимунен хепатит
11. Чернодробна цироза – патогенеза и клинична картина
12. Портална хипертония, чернодробна енцефалопатия

13. Асцит, спонтанен бактериален перитонит, хепаторенален синдром
14. Принципи на лечението на хроничните чернодробни заболявания
15. Жлъчнокаменна болест (холелитиаза). Холецистит, холангит.
16. Остър и хроничен панкреатит

II. Болести на отделителната система

17. Остър постстрептококов гломерулонефрит
18. Идиопатичен нефрозен синдром
19. Мембранозен гломерулонефрит
20. IgA гломерулонефрит
21. Мембранопролиферативен гломерулонефрит
22. Лупусен гломерулонефрит
23. Принципи на терапевтичното поведение при гломерулонефритите
24. Диабет и бъбрек. Бъбречна амилоидоза.
25. Остри инфекции на пикочните пътища
26. Хроничен пиелонефрит
27. Лечение на инфекциите на пикочните пътища
28. Туберкулоза на бъбреците
29. Бъбречнокаменна болест
30. Поликистоза
31. Остра бъбречна недостатъчност – преренална и интратенална
32. Хронична бъбречна недостатъчност (ХБН) – стадии и клиничен ход
33. Лечение в преддиализния стадий на ХБН и показания за диализа и трансплантация

III. Болести на сърдечно-съдовата система

34. Клапни пороци
35. Инфекциозен ендокардит
36. Перикардити
37. Миокардити
38. Шок /остра недостатъчност на кръвообращението, колапс/
39. Степени на сърдечната недостатъчност и клинична картина на десностранната СН
40. Клинична картина на левостранната сърдечна недостатъчност
41. Лечение на хроничната сърдечна недостатъчност
42. Остър миокарден инфаркт
43. Лечение на острия миокарден инфаркт
44. Остри коронарни синдроми без ST-елевация
45. Хронична ангина пекторис
46. Лечение на хроничната ангина пекторис

47. Проводни нарушения /сърдечни блокове/
48. Надкамерни аритмии
49. Камерни аритмии. Сърдечен арест. Кардиопулмонална ресуспитация.
50. Антиаритмични средства. Лечение на ритъмните и проводните нарушения.
51. Хипертонична болест – епидемиология, клинична картина и усложнения
52. Хипертонична болест – лечение

IV. Болести на дихателната система

53. Остър бронхит, трахеобронхит, бронхиолит
54. Хроничен бронхит, белодробен емфизем
55. Хронична обструктивна белодробна болест
56. Дихателна недостатъчност
57. Бактериални пневмонии, придобити в общността
58. Небактериални пневмонии, придобити в общността
59. Вътреболнични пневмонии и пневмонии при имunosупресирани болни
60. Лечение на пневмониите
61. Бронхиектазна болест и белодробен абсцес
62. Плеврални изливи
63. Първична и вторична туберкулоза – епидемиология, патофизиология и патологоанатомия
64. Първична и вторична туберкулоза – клинична картина и лечение
65. Белодробен тромбоемболизъм, белодробна хипертония
66. Саркоидоза. Белодробни фибрози.
67. Дихателни нарушения по време на сън

V. Клинична алергология

68. Бронхиална астма: епидемиология, етиология, патогенеза, клиника, диагноза и диференциална диагноза
69. Бронхиална астма: базисно лечение, лечение при обостряне. Лечение на тежка астма
70. Инсект алергия
71. Хранителна алергия
72. Медикаментозна алергия: тип I, II, III
73. Медикаментозна алергия: тип IV a,b,c,d
74. Наследствен ангиоедем
75. Анафилактичен шок
76. Хиперсензитивни пневмонити

VI. Болести на ендокринната система и на обмяната на веществата

77. Захарен диабет –класификация и клинични изяви

78. Захарен диабет – усложнения и лечението им
79. Лечение на захарния диабет с инсулин и перорални препарати
80. Затлъстяване
81. Метаболитен синдром
82. Нарушения в липидната обмяна – дислипидемия
83. Хипотиреозидизъм и възпаление на щитовидната жлеза
84. Тиреотоксикоза. Хипертиреозидизъм
85. Гуши
86. Нарушения в обмяната на калция
87. Акромегалия и хиперпролактинемия
88. Хипопитуитаризъм и безвкусен диабет /diabetes insipidus/
89. Хиперкортицизъм
90. Феохромоцитом. Множествена ендокринна неоплазия.
91. Хипокортицизъм
92. Хипогонадизъм при жената и при мъжа. Обща клинична картина

VII. Ревматологични болести

93. Ревматоиден артрит
94. Серонегативни спондилоартропатии – общи характеристики
95. Псориатичен артрит
96. Реактивни артрити
97. Аксиални спондилоартрити: рентгенографски (болест на Бехтерев) и нерентгенографски
98. Системен лупус еритематозус
99. Антифосфолипиден синдром
100. Прогресивна системна склероза
101. Полимиозит/Дерматомиозит
102. ANCA-асоциирани васкулити – грануломатоза с полиангиит
103. ANCA-асоциирани васкулити – микроскопски полиангиит
104. Хиперсензитивни васкулити - пурпура на Henoch-Schönlein
105. Остеоартроза
106. Подагра
107. Остеопороза
108. Биологични средства насочени към TNF- α ; интерлевкини; CD (clusters of differentiation)
109. Биологични средства при системни заболявания на съединителната тъкан
110. Интравенозен имуноглобулин (IVIG) при ревматични заболявания

VIII. Болести на кръвта и кръвотворната система

111. Анемичен синдром – класификация и диференциална диагноза

- 112. Анемия при железен дефицит и хронични болести
- 113. Мегалобластни анемии
- 114. Хемолитични анемии. Хемолизен синдром.
- 115. Гранулоцитопения и агранулоцитоза
- 116. Болест на Hodgkin
- 117. Неходжкинови лимфоми
- 118. Хронична лимфоцитна левкемия
- 119. Хронична миелоидна левкемия
- 120. Миелодиспластични синдроми
- 121. Мултиплен миелом
- 122. Остра миелоидна левкемия
- 123. Остра лимфобластна левкемия
- 124. Други хронични миелопролиферативни заболявания – полицитемия вера, есенциална тромбоцитемия и остеомиелофиброза
- 125. Хеморагични диатези – същност и класификация, нормална хемостаза
- 126. Хеморагични диатези. Идиопатична тромбоцитопения.
- 127. Хеморагични диатези – вродени коагулопатии. Хемофилия А и В.

IX. Токсикология

- 128. Основни принципи на лечение при отравянията
- 129. Отравяне с метилов алкохол
- 130. Отравяне с азот и съединенията му
- 131. Отравяне с хлор и съединенията му
- 132. Отравяне с въглероден окис
- 133. Гъбни отравяния

X. Онкология и палиативни грижи

- 134. Новообразувания на бъбреците
- 135. Злокачествени тумори на белите дробове
- 136. Карцином на хранопровода
- 137. Рак на стомаха
- 138. Колоректален рак
- 139. Тумори на черния дроб
- 140. Рак на панкреаса
- 141. Тумори на щитовидната жлеза

XI. Проблеми на лечението

- 142. Лечение с антибактериални средства
- 143. Лечение с противоболкови средства

- 144. Лечение с имуномодулатори
- 145. Лечение с цитостатици
- 146. Лечение с НСПВС
- 147. Лечение с глюкокортикоиди
- 148. Лечение на тромбоемболичните заболявания
- 149. Лечение с диуретици